

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Педагогічний факультет
Кафедра початкової та дошкільної освіти

науково-педагогічної

Н. В. Михальченко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МОВНО-
ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

2024 – 2025 навчальний рік

Розробник: Білявська Тетяна Миколаївна, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат філологічних наук

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри С. І. Якименко

«27» серпня 2024 р.

Анотація

Програму вивчення нормативної навчальної дисципліни «Інноваційні технології навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі» складено відповідно до нового стандарту вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти. У програмі висвітлено обсяг навчального матеріалу із зазначеної дисципліни, необхідне навчально-методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень магістрантів.

Ключові слова: учитель початкової школи, інноваційні технології, мовна компетентність, літературознавча компетентність, нова українська школа.

Summary

The program of study of the normative educational discipline "Innovative teaching technologies of the language and literature field of education in primary school" was compiled in accordance with the new standard of higher education in the specialty 013 Primary education of the second (master's) level of higher education. The program covers the volume of educational material from the specified discipline, the necessary educational and methodological support, components and technology for evaluating students' educational achievements.

Key words: primary school teacher, language competence, literary competence, modern pedagogical technologies, new Ukrainian school.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Семестр	
		9-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2,2 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Ступінь: магістр	Лекції	
		4 год.	
		Практичні, семінарські	
		4 год.	
		Самостійна робота	
		82 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 8 год. – аудиторні заняття, 82 год. – самостійна робота (9 % / 91 %).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

2.1 Мета курсу – висвітлити інноваційні технології навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі; визначити особливості їхнього впровадження та застосування в освітньому процесі початкової школи; сформувані психологічну, педагогічну, методичну готовність магістрантів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

2.2. Завдання курсу:

- висвітлити сучасні інноваційні технології навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі;
- забезпечити засвоєння теоретичних основ щодо формування мовної та літературознавчої компетентностей майбутніх учителів початкової школи;
- систематизувати та поглибити знання з методики навчання української мови та методики навчання літературному читанню.

2.3 Програмні результати навчання:

ПРН-1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН-3. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище початкової школи, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН-6. Об'єктивно оцінювати результати діяльності учнів та колективів у сфері початкової освіти, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.

2.4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-4. Здатність працювати автономно.

СК-1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, в професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК 3. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в організації освітнього та наукового процесів у сфері початкової освіти.

СК 4. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової освіти, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК 8. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи, оцінювати результати діяльності команд та колективів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит I. Інноваційні технології навчання в контексті формування мовної та літературознавчої компетентностей майбутніх учителів початкової школи

Тема 1. Концептуальні засади інноваційних технологій навчання

Тема 2. Типологія освітніх технологій

Тема 3. Інноваційні технології навчання в контексті формування мовної та літературознавчої компетентностей майбутніх учителів початкової школи.

Кредит II. Технології особистісно орієнтованого навчання, групового навчання, проблемного навчання та проєктного навчання в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Тема 4. Технологія особистісно орієнтованого навчання в процесі реалізації мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Тема 5. Технологія групового навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Тема 6. Технологія проблемного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Тема 7. Технологія проєктного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Кредит III. Технології інтегрованого навчання, технології дистанційного навчання та мультимедійні технології в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Тема 8. Технології інтегрованого навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Тема 9. Технології дистанційного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Тема 10. Мультимедійні технології навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Програма навчальної дисципліни

Кредит I. Інноваційні технології навчання в контексті формування мовної та літературознавчої компетентностей майбутніх учителів початкової школи

Тема 1. Концептуальні засади інноваційних технологій навчання. Особливості наукових підходів та концепцій сучасної освіти, їхній вплив на парадигму педагогічної освіти. Педагогічна технологія, ознаки педагогічної технології. Технологічна компетентність учителя початкової школи (сутність, необхідність, специфіка формування).

Тема 2. Типологія освітніх технологій. Особливості класифікації освітніх технологій. Рівні застосування технологій. Спектр навчальних технологій для навчання української мови та літературного читання у початковій школі.

Тема 3. Інноваційні технології навчання в контексті формування мовної та літературознавчої компетентностей майбутніх учителів початкової школи. Мовна компетентність як складова фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи. Структура мовної компетентності. Літературознавча компетентність як складова фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи. Креативність вчителя початкових класів.

Кредит II. Технології особистісно орієнтованого навчання, групового навчання, проблемного навчання та проєктного навчання в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Тема 4. Технологія особистісно орієнтованого навчання в процесі реалізації мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Теоретико-методологічні основи особистісно орієнтованої освіти. Застосування особистісно орієнтованого підходу в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі.

Тема 5. Технологія групового навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Етапи групової діяльності. Форми організації групової діяльності. Способи об'єднання школярів в групи.

Тема 6. Технологія проблемного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Етапи проблемного навчання. Складові проблемного навчання: наявність проблемної ситуації, визначення проблеми, наявність проблемного запитання чи проблемного завдання. Шляхи створення проблемних ситуацій. Типи проблемних ситуацій.

Тема 7. Технологія проєктного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Суть та специфіка проєктної технології в початковій школі. Класифікація учнівських проєктів. Ефективність результатів проєктного навчання.

Кредит III. Технології інтегрованого навчання, технології дистанційного навчання та мультимедійні технології в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Тема 8. Технології інтегрованого навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Інтегроване навчання в початковій школі. Комплексний підхід. Типи інтеграції. Вимоги до інтеграції. Структура інтегрованого уроку з української мови в початковій школі.

Структура інтегрованого уроку з літературного читання в початковій школі. Технологія «Читання та письмо для розвитку критичного мислення».

Тема 9. Технології дистанційного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Особливості технологій дистанційного навчання. Використання комп'ютерних телекомунікацій в освітньому процесі початкової школи. Принципи дистанційної освіти. Проєктування та реалізація навчання в мережі Інтернет і Інтранет. Заперечення можливості повного переходу на технології дистанційного навчання.

Тема 10. Мультимедійні технології навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Мультимедіапродукти: електронні книги, енциклопедії, навчальні відеофільми та аудіофільми, бази даних тощо. Особливості застосування мультимедійних технологій в освітньому процесі початкової школи (уроки української мови та літературного читання).

3. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	Усьо- го	у тому числі		
		л	пр	ср
Кредит I. Інноваційні технології навчання в контексті формування мовної та літературознавчої компетентностей майбутніх учителів початкової школи				
Тема 1. Концептуальні засади інноваційних технологій навчання	10			10
Тема 2. Типологія освітніх технологій	10	2		8
Тема 3. Інноваційні технології навчання в контексті формування проф.комп. майбутніх учителів початкової школи	10		2	8
Усього годин за кредит 1:	30	2	2	26
Кредит II. Технології особистісно орієнтованого навчання, групового навчання, проблемного навчання та проєктного навчання в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі				
Тема 4. Технологія особистісно орієнтованого навчання в процесі реалізації мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10			10
Тема 5. Технологія групового навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	6	2		4
Тема 6. Технологія проблемного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	4		2	2
Тема 7. Технологія проєктного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10			10
Усього годин за кредит 2:	30	2	2	26
Кредит III. Технології інтегрованого навчання, технології дистанційного навчання та мультимедійні технології в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі				
Тема 8. Технології інтегрованого навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10	0	0	10
Тема 9. Технології дистанційного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10	0	0	10
Тема 10. Мультимедійні технології навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10	0	0	10
Усього годин за кредит 3:	30	0	0	30
Усього годин:	90	4	4	82

4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання

1. Кредит I. Тема 2. Типологія освітніх технологій	2
Кредит II. 2. Тема 5. Технологія групового навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	2
Усього:	4

5. Теми практичних занять
Денна форма навчання

Кредит I. Інноваційні технології навчання в контексті формування мовної та літературознавчої компетентностей майбутніх учителів початкової школи	
1. Тема 3. Інноваційні технології навчання в контексті формування проф.комп. майбутніх учителів початкової школи	2

Кредит II. Технології особистісно орієнтованого навчання, групового навчання, проблемного навчання та проєктного навчання в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	
2. Тема 6. Технологія проблемного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	2
Усього	4

**6. Самостійна робота
Денна форма навчання**

Кредит I. Інноваційні технології навчання в контексті формування мовної та літературознавчої компетентностей майбутніх учителів початкової школи	
Тема 1. Концептуальні засади інноваційних технологій навчання	10
Тема 2. Типологія освітніх технологій	8
Тема 3. Інноваційні технології навчання в контексті формування проф.комп. майбутніх учителів початкової школи	8
Усього годин за кредит 1:	26
Кредит II. Технології особистісно орієнтованого навчання, групового навчання, проблемного навчання та проєктного навчання в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	
Тема 4. Технологія особистісно орієнтованого навчання в процесі реалізації мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10
Тема 5. Технологія групового навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	4
Тема 6. Технологія проблемного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	2
Тема 7. Технологія проєктного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10
Усього годин за кредит 2:	26
Кредит III. Технології інтегрованого навчання, технології дистанційного навчання та мультимедійні технології в межах вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	
Тема 8. Технології інтегрованого навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10
Тема 9. Технології дистанційного навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10
Тема 10. Мультимедійні технології навчання в контексті вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі	10
Усього годин за кредит 3:	30
Усього годин:	82

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Не передбачено.

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		

D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР).

Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу курсу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту отримує **відмінно:**

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає у процесі усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно виконав усі тестові завдання.

Студенту отримує **дуже добре:**

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Студенту отримує **добре:**

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Студенту отримує **достатньо:**

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту отримує **задовільно** (мінімальний рівень):

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 400 до 800 балів (за 8 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 8 крд.

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	K\p	
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	100	300

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання до самостійної роботи, презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Традиційні методи навчання (розповідь, бесіда, пояснення); проблемні методи навчання (проблемний виклад матеріалу, частково-пошуковий, дослідницький), інтерактивні методи навчання.

11. Рекомендована література Базова

1. Технології навчання в мовно-літературній галузі початкової школи : навчально-методичний посібник для самостійної роботи / Автори-укладачі : Л.М. Роечко, Т. А. Торчинська. Умань. 2018. 149 с.
2. Кучерук О.А. Перспективні технології навчання в шкільному курсі української мови : [навч. посібник] / О.А. Кучерук. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2007. 182 с. 6. Кучерук О.А. Технологічний підхід до методів навчання мови. //vuzlib.com/content/view/406/84/
3. Остапенко Н. М. Технологія сучасного уроку рідної мови: навчальний посібник / Н. М. Остапенко, Т. В. Симоненко, В. О. Руденко. К.: ВЦ «Академія», 2011. 248 с.
4. Прокопенко І.Ф., Євдокимов В.І. Педагогічні технології: Навчальний посібник. Харків: Колегіум, 2005. 224с.
5. Коваль Л.В. Сучасні навчальні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник. Донецьк: Тов. «Юго-Восток, Лтд», 2006. 225с.

Додаткова

1. Василенко Н.В. Нова українська школа: методичний консиліум. *Управління школою*. 2018. № 7–9. С. 24–3.
2. Галата С. Інтегрований підхід забезпечують завдання, які моделюють життєві ситуації дитини. *Освіта України*. 2017. № 46. С. 9.
9. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с. 4
10. Добровольський В.В., Костенко О.К. Використання мультимедійних і дистанційних технологій у професійній діяльності педагога-новатора. *Завуч. Усе для роботи*. 2017. № 3–4.
11. Короденко М. Нова школа – нові підходи. *Освіта України*. 2017. № 43. С. 6.
12. Куц О.В. Нова українська школа: педагогічна свобода вчителя, безпечний шкільний простір. *Педагогічна майстерня*. 2018. № 4. С. 12–15.
13. Освітні технології : навч.-метод. посібник / [О.М. Пехота, А.З. Піктенко, О.М. Любарська та ін.] ; за ред. О.М. Пехоти. К. : А.С.К., 2004. 256 с.
14. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека підручників: <http://studentam.kiev.ua/>
2. Електронні бібліотеки: <http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://nbuv.gov.ua/>
4. Початкова школа. Вчитель - вчителю. Вчитель - учню. Вчитель - батькам. Поради шкільного психолога : <http://teacher.at.ua/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (проекти), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольна робота.